

Johannes Vijverberg (1880-1965)

Johannes Vijverberg werd 25 augustus 1880 als zoon van de dorpsmolenaar te Oosterland (Z.) geboren. Nadat hij op 20-jarige leeftijd zijn onderwijzersacte behaalde waren Rotterdam en Haarlem zijn eerste standplaatsen. Al spoedig keerde hij terug naar Zeeland waar hij hoofd van de o.l. school te Noordgouwe werd.

De avifauna van zijn geboortegrond, Schouwen-Duiveland, ging hem altijd zeer ter harte en met primitieve hulpmiddelen, maar met grote toewijding, bestudeerde en fotografeerde hij de vogels van het eiland.

Als vogelfotograaf beleefde hij zijn vogelsport wel zeer intens, omdat de

foto's voor een groot deel werden verkregen met geheel zelf gemaakte camera's, houten kastjes die wel een stootje hebben konden en waar overheen ter camouflage, zonder bezwaar een graszode kon worden gelegd. Het benijdenswaardige enthousiasme hield hem jong tot op de hoge leeftijd, die hij heeft mogen bereiken.

Aanvankelijk werkte hij bij voorkeur met camera's van groot formaat. Zo had hij enige tijd een 13 x 18 camera in gebruik. Vaak liet hij de vogels zichzelf fotograferen langs elektrische weg. De vogel moest op de plaats, waarop vooraf was ingesteld, twee koperdraden met elkaar in aanraking brengen door er tegen aan te lopen, die een schijf voor de lens deed werken. Hij hield zich daarom ook reeds bezig met de fotografie van trekvogels. Het afdrukken deed hij uiteraard zelf. Na 1945 is hij zich naast zwart-wit fotografie gaan toeleggen op het maken van kleurendia's.

Van ongeveer honderd vogelsoorten (w.o. fuut, geoorde fuut, woudaapje, grauwe kiekendief, kwartel, kwartelkoning, zilverplevier, steenloper, wa-

Foto: Provinciale Zeeuwse Courant

tersnip, witgatje, zwarte ruiter, groenpootruiter, steltkluut, griel, kleine mantelmeeuw, zwartkopmeeuw, holenduif, tortelduif, koekoek, nachtzwaluw, ijsvogel, klapekster, grauwe klauwier, putter, wielewaal enz.) maakte hij foto's, w.o. enkele die wel vijftig maal werden vereeuwigd. Hij gebruikte geen belichtingsmeter. In 1912 maakte hij voor het eerst in Nederland foto's van de stormmeeuw.

Zijn populaire, goed-geïllustreerde boeken waren de eerste boeken die ik als jong vogelliefhebber op verjaardagen ten geschenke kreeg. Het waren de in de serie Vogel-Idyllen bij W. L. & J. Brusse's Uitgevers-Maatschappij N.V. te Rotterdam uitgegeven werkjes „Ranke wieden” (1925), „Trouwe wachters” (1926), „Van diverse pluimage” (1927), „Van vreemde kusten” (1930) en „Blijvers en trekkers” (1933).

Hij schreef tal van bijdragen op populair natuurhistorisch en ornithologisch gebied in periodieken als „De levende natuur” (1903, 1910), „Amoeba” (1930), „Ardea” (1935), „Natura” (1937), „De vriend des huizes” (1951), „Zeeuws Tijdschrift” (1958-1962), „Zierikzeesche Nieuwsbode” (1959-1960) en de „Provinciale Zeeuwse Courant”. Ook Vijverberg schreef al over veel dat tot verdwijnen gedoemd was, zoals de Vlakte, eendenkooi van Ellemeet, Kappersweel en de Duivelandse Reigerswei.

In augustus 1940 werd hij gepensioneerd en betrok hij het grote huis „Welgelegen” te Schuddebeurs. Op 15 april 1965 overleed deze Nederlandse ornithologische pionier te Schuddebeurs.

J.T.

Zie ook „Limosa” 38 (1965), pp. 202-204 en „Het Vogeljaar” 8 (1960) pp. 56-57.

Een camera opgesteld bij het heultje en dan vlug verborgen in de loze duiker van Kappersweel...

